

Zavod za certifikacijo gozdov

**Splošen prikaz Slovenske sheme
certifikacije gozdov**

Ljubljana, september 2006

Vsebina

stran

1. Uvod.....	1
2. Vsebina	2
3. Cilji Slovenske sheme certifikacije gozdov	2
4. Merila in indikatorji za trajnostno gospodarjenje z gozdovi.....	3
4.1. Priprava meril in indikatorjev za trajnostno gospodarjenje z gozdovi.....	3
4.2. Forum za pripravo meril in indikatorjev za trajnostno gospodarjenje z gozdovi in za določitev meril za izvajanje nadzora izvora lesa	3
4.3. Pilotski projekt	5
4.4. Revizija primernosti meril in indikatorjev za trajnostno gospodarjenje z gozdovi in sledljivosti izvora lesa	5
5. Zgradba certifikacijske sheme	6
6. Načini certifikacije trajnostnega gospodarjenja z gozdovi po Slovenski shemi certifikacije gozdov	6
7. Sodelujoči pri certifikaciji gozdov v Slovenski shemi certifikacije gozdov in/ali certifikaciji sledljivosti izvora lesa.....	7
7.1. Zavod za certifikacijo gozdov	7
7.2. Akreditacijski organ, certifikacijski organ in presojevalci.....	8
7.3. Prosilec za certifikat	8
8. Certifikacija sledljivosti izvora lesa.....	8
9. Uporaba logotipa PEFC.....	8
10. Prošnje, pritožbe in postopki ob sporih	9
10.1. Komisija za reševanje nejasnosti	9
10.2. Postopki komisije za reševanje nejasnosti	9
11. Dodatki	10

1. Uvod

Dokument opisuje Slovensko shemo certifikacije gozdov za certifikacijo trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, prav tako pa se uporablja za izvajanje certifikacije sledljivosti izvora lesa.

S slovenskimi gozdovi se že vrsto desetletij gospodari po treh osnovnih principih trajnosti, sonaravnosti in mnogonamenskosti. Odraz takšnega pristopa je tudi stanje v slovenskih gozdovih.

Varstvo, gojenje, izkoriščanje, raba gozdov ter razpolaganje z gozdovi je v Sloveniji definirano v Zakonu o gozdovih (Uradni list RS št. 30/93, 67/2002), ki je temeljni zakon za zagotovitev trajnostnega, sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja v skladu z načeli varstva okolja in naravnih vrednot, trajnega in optimalnega delovanja gozdov kot ekosistema ter uresničevanje njihovih funkcij. Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi so podane v Programu razvoja gozdov v Sloveniji (Uradni list RS št. 14/96). Oba dokumenta sta priložena k Slovenski shemi certifikacije gozdov.

Zaradi razdrobljenosti gozdne posesti ter velikega števila lastnikov gozdov je zaradi zagotovitve stroškovne učinkovitosti ter zagotovitve enakovrednega položaja majhnih lastnikov gozdov v trenutku priprave certifikacijske sheme edini primeren sistem certificiranja certifikacija po sistemu PEFC, ki omogoča regijsko, skupinsko in posamezno certifikacijo. Glavna vodila Slovenske sheme certifikacije gozdov so načelo nediskriminacije, prostovoljnosti in stroškovne učinkovitosti ter kredibilnost sistema.

Slovenski certifikacijski sistem za trajnostno gospodarjenje z gozdovi temelji na zahtevah navedenih v Tehničnem dokumentu ter vseh zahtevah definiranih v Prilogah tehničnega dokumenta PEFC. Shema upošteva slovensko zakonodajo na področju gospodarjenja z gozdovi, zakonodajo na področju naravovarstva, državno strategijo na področju gospodarjenja z gozdovi, stanje v gozdarstvu in razvoj le tega v preteklosti, lastniško strukturo, sistem gozdnogospodarskega načrtovanja in način zbiranja in obdelave podatkov v gozdarstvu ter ostale v Sloveniji veljavne dokumente.

Zahteve za certifikacijo sledljivosti izvora lesa temeljijo na standardu za izvajanje certifikacije sledljivosti izvora lesa, ki je bil sprejet dne 29.10.2005 na Generalni skupščini PEFC. Slovenska certifikacijska shema vsebuje prevod tega standarda vključno z vsemi dodanimi spremembami.

Standard za trajnostno gospodarjenje z gozdovi je bil oblikovan v neodvisnem postopku v okviru Foruma, delo katerega je predstavljeno v poglavju 4.2.

2. Vsebina

Poleg splošnega opisa Slovenske sheme certifikacije gozdov, ki se nahaja v tem dokumentu, certifikacijska shema vsebuje še naslednje priloge:

- **Priloga št. 1:** kontrolen seznam Sveta PEFC
 - **Priloga št. 2:** Merila in indikatorji za trajnostno gospodarjenje z gozdovi na regionalni ravni
 - **Priloga št. 3:** Merila in indikatorji za trajnostno gospodarjenje z gozdovi na skupinski in individualni ravni
 - **Priloga št. 4:** Postopki certifikacije in akreditacije certifikacijskih teles, ki bodo izvajala certifikacijo trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in/ali certifikacijo sledljivosti izvora-lesa
 - **Priloga št. 5:** Zahteve za presojevalce trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in/ali sledljivosti izvora lesa
 - **Priloga št. 6:** Zahteve za predstavnika v primeru regijske ali skupinske in individualne certifikacije ter zahtevana dokumentacija v primeru regijske, skupinske in individualne certifikacije
 - **Priloga št. 7:** Navodila za izvajanje sledljivosti izvora lesa (slovenski prevod Priloge št. 4 Tehničnega dokumenta Sveta PEFC)
 - **Priloga št. 8:** Navodila za uporabo logotipa PEFC
 - **Priloga št. 9:** Statut Zavoda za certifikacijo gozdov
-
- **Dodatek 1:** Zakon o gozdovih
 - **Dodatek 2:** Program razvoja gozdov v Sloveniji
 - **Dodatek 3:** Pravila in postopki foruma za postavitvev kriterijev in indikatorjev za trajnostno gospodarjenje in definiranje kriterijev za sledljivost lesa

3. Cilji Slovenske sheme certifikacije gozdov

Cilji certifikacije so:

- spremljava in stalno izboljševanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi,
- promocija uporabe lesa kot obnovljivega vira,
- oblikovanje tržnega instrumenta za prodajo lesa in izdelkov, izdelanih iz trajnostno pridobljenih surovin,
- zagotavljanje kupcem, da je les označen z logotipom PEFC, pridobljen iz področja, kjer se z gozdovi gospodari po principih trajnosti.

4. Merila in indikatorji za trajnostno gospodarjenje z gozdovi

4.1. Priprava meril in indikatorjev za trajnostno gospodarjenje z gozdovi

V letu 2002 je Gozdarski inštitut Slovenije po naročilu Ministrstva za kmetijstva, gozdarstvo in prehrano pripravil Strokovne podlage za vključitev Slovenije v vseevropsko shemo certificiranja gozdov (Ferlin et. all, Gozdarski inštitut Slovenije, 2002). Dokument vsebuje tudi osnutek nacionalnih meril in kazalnikov trajnostnega gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji, prav tako pa tudi usmeritve za gospodarjenje z gozdovi. V okviru Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je v letih 2001 in 2002 prav tako potekalo več sestankov za oblikovanje PEFC sistema v Sloveniji, vendar se zadeve niso uspele realizirati.

V letu 2003 je Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS), ki je po Zakonu o KGZS (Uradni list RS, št. 41/99, 25/04) pravna oseba javnega prava in ima okoli 173.000 članov (predvsem lastniki kmetijskih in gozdnih zemljišč, osebe, ki so zavarovane kot kmetje in prostovoljni člani) od Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dobila nalogo, da pripravi vse potrebno za uvedbo PEFC sistema certifikacije gozdov v Sloveniji.

4.2. Forum za pripravo meril in indikatorjev za trajnostno gospodarjenje z gozdovi in za določitev meril za izvajanje nadzora izvora lesa

Po dolgotrajnih usklajevanjih je bil dne 12.05.2004 v Ljubljani pod okriljem KGZS oblikovan Forum za pripravo meril in indikatorjev za trajnostno gospodarjenje z gozdovi in za določitev meril za izvajanje nadzora izvora lesa.

V Forumu so sodelovali:

- Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive vire,
- nevladna okoljska organizacija Cipra, Društvo za varstvo Alp,
- Gospodarska zbornica Slovenije, Gospodarsko interesno združenje gozdarstva,
- Gospodarska zbornica Slovenije, Gospodarsko interesno združenje lesarstva,
- Gozdarski inštitut Slovenije,
- Inštitut za celulozo in papir,
- Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije,
- Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije,
- Vipap Videm Krško,
- Zavod za gozdove Slovenije.

K delu Forumu so bili povabljeni tudi predstavniki Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, Sindikat gozdarstva, ki pa niso želeli sodelovati pri delu Forumu.

O ustanovitvi in namenu dela Forumu je bila dne 02.07.2004 obveščena javnost s člankom v časopisu Kmečki glas. V članku smo pozvali k sodelovanju pri delu Forumu tudi vse zainteresirane druge posameznike in organizacije, a ni bilo odziva.

V okviru Forumu, ki je imel za svoje delo sprejet Poslovník o delu, sta se oblikovali dve delovni skupini – ena za pripravo meril in indikatorjev za trajnostno gospodarjenje z gozdovi, druga pa za pripravo standarda za izvajanje nadzora izvora lesa. Konsenz pri sprejemanju je bil vodilo pri delu Forumu, vendar ni bil pogoj za sprejetje dokumentov.

V začetku septembra 2004 je bil v okviru prve delovne skupine ob pomoči zaposlenih na Sektorju za gozdarsko svetovanje pri KGZS narejen prvi predlog sheme meril in kazalnikov, ki je bil poslan vsem članom Foruma, da bi podali svoje pripombe. V oktobru 2004 so svoje pripombe podali Zavod za gozdove Slovenije in CIPRA in na osnovi pripomb je bil izdelan dopolnjen predlog certifikacijskih meril in kriterijev, ki je bil v začetku decembra poslan vsem članom Foruma za dodatne pripombe.

11. 01. 2005 je bil izveden sestanek z Zavodom za gozdove Slovenije, kjer smo reševali konkretna strokovna vprašanja glede meril in kazalnikov. Naknadno je po iztečenem roku za pripombe na prvi predlog meril in kazalnikov pripombe podal tudi mag. Franc Ferlin z Gozdarskega inštituta Slovenije, ki so bile kljub zamujenemu roku prav tako analizirane in smiselno vključene v dokument. Konec aprila 2005 je bil pripravljen nov popravljen in dopolnjen predlog meril in kazalnikov, ki je bil poslan nekaterim strokovnim inštitucijam s prošnjo, da definirajo kateri podatki so pri njih dostopni.

6. maja 2005 je bil na Zavodu za gozdove Slovenije ponovno organiziran sestanek, ki se ga je razen predstavnikov Zavoda za gozdove in Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, udeležil tudi dr. Mirko Medved z Gozdarskega inštituta Slovenije, vabljen pa je bil tudi mag. Aleksander Golob z Agencije Republike Slovenije za okolje, ki pa se sestanka ni udeležil, a je svoje pripombe poslal naknadno po elektronski pošti.

V mesecu maju 2005 so nato potekale še individualne konzultacije s posameznimi strokovnjaki iz inštitucij, ki bi naj bile vir podatkov, zlasti glede strokovne ustreznosti posameznih meril in kazalnikov za presojo trajnostnega gospodarjenja z gozdovi.

Po dolgotrajnih analizah in usklajevanjih pripomb na predlog meril in indikatorjev so prisotni člani Foruma dne 03.06.2005 na svojem zasedanju soglasno sprejel predlog meril in indikatorjev za trajnostno gospodarjenje z gozdovi, ki je bil nato od 08.06.2005 do 10.08.2005 podan v javno predstavitev širši javnosti. O javni predstavitvi dokumenta na spletnih straneh KGZS z možnostjo podajanja pripomb je bila javnost obveščena s člankom v časopisu Kmečki glas, z obvestilom na spletnih straneh KGZS, največje nevladne okoljske organizacije pa tudi z obvestilom po elektronski pošti.

Po končani javni razgrnitvi smo dobili samo eno pripombo oziroma obvestilo o možnosti za pridobivanje podatkov, ostalih pripomb na vsebino dokumenta pa nismo dobili, o čemer smo obvestili tudi člane Foruma in javnost.

25.9. 2006 so člani foruma sprejeli dopolnjen kriterije in indikatorje za trajnostno gospodarjenje z gozdovi, pripravljene glede na pripombe mednarodne presojevalske agencije Savcor Indufor Oy.

Zaradi odločitve, da bo Slovenija prevzela mednarodni standard za sledljivost izvora lesa, skupina za pripravo tega standarda ni bila oblikovana.

Po oblikovanju Zavoda za certifikacijo gozdov, je le ta v sodelovanju s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije prevzel pripravo celotne certifikacijske sheme.

Standard za trajnostno gospodarjenje z gozdovi je bil oblikovan na nacionalnem nivoju. V kolikor se bo v okviru Slovenskega inštituta za standardizacijo sprejel standard za trajnostno upravljanje z gozdovi in bo le ta temeljil na smernicah navedenih v Pan-evropskih smernicah za trajnostno gospodarjenje z gozdovi, bomo ta standard tudi sprejeli kot del Slovenske sheme certifikacije gozdov, po potrditvi sveta PEFC.

4.3. Pilotski projekt

Po končani javno predstavitvi in analizi pripomb je podjetje Oikos d.o.o. izvedlo pilotski projekt, za katerega smo pripravili podrobno projektno nalogo. Cilji projektne naloge so bili:

- prikaz strokovne ustreznosti pripravljenega dokumenta z vidika usklajenosti s Pan evropskimi kriteriji za trajnostno gospodarjenje z gozdovi in slovensko zakonodajo s področja gospodarjenja z gozdovi,
- prikaz možnosti pridobitve verodostojnih podatkov, ki so zahtevani v dokumentu,
- prikaz morebitnih težav pri pridobivanju podatkov za pripravo poročila o trajnostnem gospodarjenju z gozdovi,
- prikaz okvirne višine potrebnih sredstev za pridobitev podatkov in za pripravo poročila o trajnostnem gospodarjenju z gozdovi.

Po prejetju izsledkov pilotskega projekta smo vse pripombe analizirali in jih tudi vključili v končna dokumenta, ki se nahajata v Prilogah 2 in 3. Temeljna ugotovitev pilotskega projekta je bila, da so merila in indikatorji skladni s slovensko zakonodaj, glede Pan evropskih smernic za trajnostno gospodarjenje pa je bilo ugotovljeno, da predlog predstavlja določene vrste nadstandard, saj so posamezna merila podrobneje in bolj specifično opredeljena. Prav tako je pilotski projekt pokazal, da določene vsebine niso bile v celoti upoštevane, zato so predlagali na regionalni ravni vključitev kazalnika 1.1. f in dopolnitev opisa podmerila 3.1. Na individualni oziroma skupinski ravni pa so predlagali vključitev preoblikovanih ali dodatnih podmeril št. 1.1, 2.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7 ter preoblikovane ali dodatne opisne ali kvantitativne kazalnike št. 2.3.a, 2.3.b, 6.4.a, 6.4.b, 6.5.a, 6.5.b, 6.5.c, 6.6.a, 6.6.b, 6.7.a in 6.7.b. Vse predlagane spremembe in dopolnitve smo tudi upoštevali.

4.4. Revizija primernosti meril in indikatorjev za trajnostno gospodarjenje z gozdovi in sledljivosti izvora lesa

V skladu z zahtevami PEFC in v skladu s Statutom Zavoda za certifikacijo gozdov se mora po izteku petih let od dneva potrditve certifikacijske sheme izvesti revizijo meril in indikatorjev za trajnostno gospodarjenje z gozdovi in postopkov sledljivosti izvora lesa. Revizija se bo izvedla v skladu s Statutom Zavoda za certifikacijo gozdov poglavji 2.4 in 2.5 ter v skladu z zahtevami Tehničnega dokumenta PEFC priloga 2, poglavji 3 in 4.

Osnova za delo obeh odborov bodo Pravila in postopki foruma za postavitve kriterijev in indikatorjev za trajnostno gospodarjenje in definiranje kriterijev za sledljivost lesa, ki so del Slovenske sheme certifikacije gozdov. .

V okviru obeh odborov se bosta osnovali komisiji za reševanje nejasnosti. Postopki za oblikovanje in delo komisij za reševanje nejasnosti so opisani v poglavju št.10.

5. Zgradba certifikacijske sheme

Certifikacijska shema ima dva temeljna dela, ki vsebujeta:

1. poglavje o certifikaciji trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in
2. poglavje o certifikaciji sledljivosti izvora lesa.

Za certifikacijo trajnostnega gospodarjenja z gozdovi se uporabljata poleg ostalih dokumentov, ki se tičejo akreditacije, certifikacije in uporabe logotipa, dokumenta Priloga št. 2 in Priloga št. 3.

Za certifikacijo sledljivosti izvora lesa se uporablja poleg ostalih dokumentov, ki se tičejo akreditacije, certifikacije in uporabe logotipa, dokument Priloga št. 7.

Merila in indikatorji za trajnostno gospodarjenje na regijski, skupinski in individualni ravni se nahajajo v Prilogah številka 2 in 3.

6. Načini certifikacije trajnostnega gospodarjenja z gozdovi po Slovenski shemi certifikacije gozdov

Osnovno vodilo pri določitvi enot certifikacije temelji na treh principih – nediskriminacije, stroškovne učinkovitosti in prostovoljnosti.

Slovenska PEFC shema omogoča tri načine certifikacije:

1. Regijski
2. Skupinski
3. Individualni

Glede na zgoraj navedene možnosti za izvedbo certifikacije trajnostnega gospodarjenja z gozdovi so prosilci za certifikat lahko:

1. Pooblaščen regijski predstavnik
2. Pooblaščen predstavnik skupine
3. Lastnik gozda, upravljavec posesti gozdnega lastnika ali pooblaščenec lastnika gozdne posesti

Lastnik gozda, ki sodeluje v regijskem ali skupinskem načinu certifikacije gozda, mora podpisati izjavo, s katero se obvezuje, da vstopa v sistem in da bo spoštoval in gospodaril s svojim gozdom po načelih trajnostnega gospodarjenja. Le gozd tistih lastnikov, ki so podpisali izjavo, se šteje kot certificiran gozd.

7. Sodelujoči pri certifikaciji gozdov v Slovenski shemi certifikacije gozdov in/ali certifikaciji sledljivosti izvora lesa

Glede na zahteve Slovenske sheme certifikacije gozdov so v shemi vključena naslednja telesa ali posamezniki:

1. Zavod za certifikacijo gozdov
2. Akreditacijski organ
3. Certifikacijski organ
4. Prosilec za certifikat

7.1. Zavod za certifikacijo gozdov

Zavod za certifikacijo gozdov je Nacionalno upravno telo, ki zastopa Svet PEFC v Sloveniji in je neprofitna organizacija, katere glavni cilj je promocija in izboljšanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji. Način dela in ostale naloge so navedene v Statutu, ki je priložen in ostalih dokumentih sprejetih na Svetu Zavoda za certifikacijo gozdov. Zavod t za certifikacijo gozdov je odgovoren za implemantacijo uvedbo Slovenske sheme certifikacije gozdov v Sloveniji.

Poleg ostalih nalog navedenih v Statutu izvaja Zavod za certifikacijo gozdov predvsem naloge v povezavi z:

- analizami in spremembami slovenske PEFC certifikacijske sheme glede na nove znanstvene izsledke na področju gozdarstva in spremljave nadzora izvora lesa,
- obveščanjem potencialnih kandidatov o certifikacijskih telesih, ki so akreditirani za izvajanje certifikacije gozdov in certifikacije sledljivosti izvora lesa,
- vzdrževanjem seznamov certificiranih gozdov in seznamov izdanih certifikatov za trajnostno gospodarjenje z gozdovi ter seznamov izdanih certifikatov za sledljivost izvora lesa, ki jih v skladu z dogovorom periodično pošilja Svetu PEFC,
- izdajanjem licenc upravičenim uporabnikom za uporabo logotipa PEFC,
- pošiljanjem podatkov o izdanih licencah za uporabo logotipa PEFC Svetu PEFC.

Zavod za certifikacijo gozdov je odgovoren za izvedbo revizije sheme v skladu z Aneksom št. 7, poglavja 6.4 Tehničnega dokumenta PEFC.

Spremembe potrjene Slovenske sheme certifikacije gozdov, ki so narejene kot del periodične revizije ali zaradi drugih vzrokov pred periodično revizijo, se morajo vključiti v vse nove postopke certifikacije in obnove v obdobju dvanajstih mesecev. Za certifikate izdane pred iztekom prehodnega obdobja se morajo spremembe vključiti do pričetka rednega kontrolnega postopka.

7.2. Akreditacijski organ, certifikacijski organ in presojevalci

Akreditacijski in certifikacijski postopki so natančno opisani v Prilogi št. 4: Postopki certifikacije in akreditacije certifikacijskih teles, ki bodo izvajala certifikacijo trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in/ali certifikacijo sledljivosti izvora lesa.

Certifikacijski organ je neodvisen organ, ki je akreditiran pri Nacionalni akreditaciji za izvajanje postopkov certifikacije trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in/ali certifikacije sledljivosti izvora lesa.

Zahteve za presojevalce trajnostnega gospodarjenja in/ali sledljivosti izvora lesa so navedene v Prilogi št. 5.

Postopki akreditacije in certifikacije so bili analizirani tudi s strani predstavnikov Slovenske akreditacije, izsledki pa so bili upoštevani zlasti v Prilogi št. 4.

7.3. Prosilec za certifikat

Glede na način certifikacije trajnostnega gospodarjenja z gozdovi so lahko prosilci za certifikat pooblaščen regijski predstavnik, pooblaščen predstavnik skupine ali lastnik gozda, upravljavec posesti gozdnega lastnika ali pooblaščenec lastnika gozdne posesti.

Zahteve, ki jih mora izpolnjevati prosilec za presojo trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, so navedene v Prilogi št. 6.

8. Certifikacija sledljivosti izvora lesa

Standard za sledljivosti izvora lesa je bil pripravljen v okviru delovne skupine Sveta PEFC. Predlog je bil široko javno obravnavan in je bil sprejet na Generalni skupščini PEFC dne 29. 10. 2004. Slovenska shema certifikacije gozdov vsebuje prevod tega standarda vključno z vsemi dodanimi spremembami.

Dokument: Zahteve za izvajanje sledljivosti izvora lesa (slovenski prevod Priloge št. 4 tehničnega dokumenta Sveta PEFC), ki se nahaja v Prilogi št. 7, je bil brez sprememb sprejet na Svetu Zavoda za certifikacijo gozdov in je del s Slovenske shema certifikacije gozdov.

9. Uporaba logotipa PEFC

Zahteve za pridobitev in navodila za uporabo logotipa so navedene v Prilogi št. 8: Navodila za uporabo logotipa PEFC.

10. Prošnje, pritožbe in postopki ob sporih

10.1. Komisija za reševanje nejasnosti

Komisija za reševanje nejasnosti je neobvezen organ in se oblikuje po prejetju zahteve za rešitev nejasnosti. Komisija razsoja in obravnava vse pritožbe ob izvedbi skupinske ali regionalne certifikacije, različnih interpretacijah zahtev certifikacije, uporabi PEFC logotipa, možnih nepravilnostih v certifikaciji sledljivosti lesa in ostale nejasnosti, v kolikor se le te ne bi mogle rešiti med vpletenima strankama ali niso v pristojnosti akreditacijski ali certifikacijskih teles.

Komisija je sestavljena iz petih članov. V komisiji, ki mora biti neodvisna in nepristranska, morajo biti vključeni predstavniki gozdarstva in okoljevarstvenih skupin. V komisijo mora biti vključen tudi predstavnik pritožbene skupine. Komisijo vodi predsednik, ki ga z glasovanjem določijo člani komisije.

Komisija lahko zaprosi za strokovno pomoč različnih strokovnjakov. Stroške izdelave strokovnega mnenja krije pritožbena skupina ali posameznik.

10.2. Postopki komisije za reševanje nejasnosti

Predstavnik pritožbene skupine ali stranka osebno mora poslati zahtevek za rešitev nejasnosti na Zavod za certifikacijo gozdov. Zahtevek mora vključevati vsaj:

- opis in razlog pritožbe,
- stališča vpletenih strank (če so dostopna) in
- poročilo certifikacijskega telesa (če je na razpolago).

Zavod za certifikacijo gozdov poda pisno vabilo članom komisije za reševanje nejasnosti, da se sestanejo. Zasedanje se izvede v roku dveh mesecev od prejetja zahtevka za rešitev nejasnosti. Odločitev se mora sprejeti v roku 60 dni. V upravičenih primerih se lahko čas za odločanje podaljša za 30 dni.

Odločitev se sprejema z večino glasov prisotnih. V kolikor so glasovi izenačeni, ima predsednik komisije odločujoči glas. Zavod za certifikacijo gozdov je odgovoren za hranjenje zapisnikov zasedanj, prav tako pa za informiranje vpletenih strank glede sprejetih odločitev.

Odločitev komisije za reševanje nejasnosti je obvezujoča za stranke in je zaključek postopka v okviru Zavoda za certifikacijo gozdov. Certifikati in izjave o pristopu imajo za čas izvedbe postopka komisije za reševanje sporov zadržano veljavnost.

11. Dodatki

K Slovenski shemi certifikacije gozdov so dodani trije dodatki: Pravila in postopki foruma za postavitev kriterijev in indikatorjev za trajnostno gospodarjenje z gozdovi in definiranje kriterijev za določitev sledljivosti lesa, Zakon o gozdovih ter Program razvoja gozdov v Sloveniji, ki sta temeljna dokumenta, na katerih temelji gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji. Zakon o gozdovih predstavlja zakonsko podlago za gospodarjenje z gozdovi, medtem ko so v Programu razvoja gozdov navedeni dolgoročni cilji za gospodarjenje z gozdovi, strategija sonaravnega gospodarjenja z gozdovi, k temu dokumentu pa je dodana tudi priloga, ki vsebuje operativni program razvoja gozdov v Sloveniji.

Podlaga za program razvoja gozdov v Sloveniji sta 6. in 7. člen Zakona o gozdovih. 7. člen tega zakona med drugim določa, da se s Programom razvoja gozdov v Sloveniji določijo nacionalna politika sonaravnega gospodarjenja z gozdovi, usmeritve za ohranitev in razvoj gozdov ter pogoji za njihovo izkoriščanje oziroma večnamensko rabo. Program razvoja gozdov v Sloveniji je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 15. februarja 1996.

Program razvoja gozdov temelji tudi na mednarodnih obveznostih Slovenije, da v skladu z enajstim poglavjem Agende 21, sprejete na Konferenci Združenih narodov o okolju in razvoju (UNCED) v Riu de Janeiru leta 1992, pripravi nacionalni gozdarski akcijski program za gospodarjenje, ohranitev in trajnostni razvoj gozdov, ki mora biti povezan z drugimi rabami prostora. Poleg tega so v programu upoštevana tudi določila Alpske konvencije, resolucij, sprejetih na ministrskih konferencah o varstvu gozdov v Evropi (Strasbourg 1991, Helsinki 1993) in Konvencije o biološki pestrosti (Rio de Janeiro 1992).

Definicije ključnih pojmov

Akreditacija: postopek, s katerim ugledna organizacija formalno priznava, da je neka organizacija ali posameznik sposobna izvesti specifične naloge (ISO Vodilo 2).

Akreditacijski organ: organ, ki vodi in upravlja sistem akreditacije in izdaja akreditacije (ISO Vodilo 2).

Analize življenjskega cikla: analize, ki se nanašajo na zaporedno in vmesno analizo stopenj proizvodnega sistema, od surovine do končne prodaje (»od rojstva do groba«). Vsebuje produkcijo surovin, proizvodnjo, procesiranje, skladiščenje, transport materialov in uporabo, reciklažo in odstranitev.

Certifikat: dokument, ki je izdan na osnovi pravil certifikacijskega sistema in ki zagotavlja, da je točno določen izdelek, proces ali služba v skladu z določenim standardom ali ostalim normativnim dokumentom (ISO vodilo 2).

Certifikacija: proces, s katerim tretja stran izda pisno zagotovilo, da je določen izdelek, proces ali služba v skladu z določenim standardom.

Certifikacijski organ: neodvisna tretja stran, ki oceni in certificira organizacijo glede na zahteve standarda za certifikacijo gozdov ali standarda za izvajanje sledljivosti in vse dokumentacije zahtevane v sistemu.

Certifikacija gozdov: proces ocene skladnosti gospodarjenja z gozdovi glede na kriterije standarda za gospodarjenje z gozdovi.

Certificiran gozd: gozdna površina za katero certifikacijski organ zagotavlja certifikacijo.

Certifikacijska shema za certifikacijo gozdov: skupek standardov, vodil in navodil, ki se nanašajo na gospodarjenje z gozdovi, sistem nadzora izvora lesa, certifikacijskih ureditev, zahtev in postopkov za certifikacijska telesa.

Čist les/vlakna: les/vlakna, v obliki okroglega lesa, sekancev, žagovine, vlaknin, ki še niso vključene v industrijski proces.

Deležnik, zainteresirana skupina: posameznik ali skupina posameznikov s skupnimi interesi, ki se zanima za aktivnosti organizacije oziroma imajo le te vpliv na njih.

Dodatki standardom s strani Nacionalnih upravnih teles: primer, da se s strani PEFC potrjeni standardi dodatni razvijajo na nacionalni ravni, o spremembah se mora obvestiti Svet PEFC, ki odloči o primernosti dodatkov.

Dodatki standardom s strani Sveta PEFC: kadar Svet PEFC spreminja ali dodaja vsebine k standardom oziroma načinu priprave standardov, morajo Nacionalna upravna telesa izvesti spremembe nacionalnih standardov in doseči njihovo potrditev v skladu z nacionalnimi pravili za določanje standardov. Spremembe mora potrditi Svet PEFC.

Etiketa: oznaka ki dokazuje določen vidik izdelka.

Etiketiranje: uporaba oznak (na ali brez proizvoda) v povezavi s proizvodom za dokazovanje lastnosti.

Etiketa brez proizvoda: informacija od dobavitelja, ki s pomočjo vsebine dokumentacije dokazuje sestavo materialov v seriji.

Etiketa na proizvodu: blagovna oznaka dodana proizvodu ali paketu proizvodov.

Indikator: kvantitativen ali kvalitativen parameter, ki se ga lahko oceni glede na kriterij. Opisuje objektivno in realno primerno vsebino kriterija.

Konsenz: generalen dogovor, ki je opredeljen z odsotnostjo nasprotnih mnenj k predlagani rešitvi, ki se doseže v procesu iskanja rešitev in usklajevanja mnenj vključenih strani.

Kriterij: zahteva, na osnovi katere se izvede postopek ocene skladnosti.

Lastnik gozda: posameznik ali organizacija, ki ima lastniške pravice do posesti (država, pravne osebe, fizične osebe, posameznik).

Lesne surovine: surov material ali vmesen proizvod, ki temelji na lesu (kot npr. okrogel les, sekanci, žagovina, opažne plošče, lesovina, papir, pluta, lubje, smola).

Lesnoproizvodni gozd: gozd, ki je namenjen oskrbi z lesom in ostalim namenom.

Načrt presoje: načrt, ki ga skupaj pripravita prosilec in certifikacijski organ, za izvedbo presoje (ISO 9000).

Nadzorna presoja: presoja za zagotovitev, da so bile zahtevane korektivne akcije izvedene.

Neskladnost: primer, ko dokaz pridobljen pri presoji kaže na to, da operacije niso izvedene v skladu s kriteriji certifikacije.

Nepretrgane izboljšave: proces izboljševanja sistema upravljanja in ukrepov za zagotovitev napredka ekonomskih, ekoloških in socialnih vidikov gospodarjenja z gozdovi.

Normativen dokument: dokument, ki določa pravila, smernice ali značilnosti aktivnosti ali njihovih rezultatov. To so dokumenti kot standardi, tehnične specifikacije, kodeksi ravnanja in predpisi.

Okolje: okolish v katerem deluje organizacija, vključujoč zrak, vodo, tla, naravne vire, floro, favno, ljudi in njihove medsebojne odnose (ISO 14004).

Organ za pritožbe: telo za ukvarjanje s prizivi na odločitve, razlage in pritožbe.

Organizacija: družba, korporacija, firma, podjetja, institucija ali del ali kombinacija vsega, bodisi registrirana ali ne, javna ali privatna, ki ima svoje lastne funkcije in administracijo (ISO 14004).

Poročilo o presoji: poročilo o skladnosti operacij z zahtevanimi kriteriji. Poročilo je usmerjeno predvsem na neskladnosti (ISO 9000).

Presoja: sistematičen in objektiven postopek za ugotovitev obsega skladnosti z določenimi vsebinami, izvedena s strani ene ali več oseb, ki so neodvisne od objekta presoje (ISO 9000).

Presojevanec: lastnik gozda, organizacija ali skupina lastnikov gozdov, organizacij in ostalih vključenih na določeni gozdni površini, ki so predmet presoje (ISO 9000).

Presojevalec: oseba, ki ima ustrezne kvalifikacije za izvedbo presoj (ISO 9000).

Presojevalska skupina: skupina presojevalcev ali posamezen presojevalec, določen za izvedbo presoje. Presojevalska skupina lahko vključuje tudi tehnične izvedence in presojevalce na usposabljanju.

Periodična revizija standarda: popolna revizija standarda v okviru časovnega okvira za zagotovitev, da se vključi trenutno znanje v standard in da je le ta primerno vključen v lokalne/regionalne pogoje.

Regijski sistem certifikacije: certifikacija gozdov znotraj omejenih geografskih meja, za izvedbo katere zaprosi pooblaščen organizacija in zagotavlja prostovoljno udeležbo posameznih lastnikov gozdov in ostalih sodelujočih.

Posamična izdaja etikete: oznaka, ki definira enkratno vsebino na določenem proizvodu (kot npr. gospodarjenje z gozdovi iz katerih izvira surovina v proizvodu).

Recikliran les in lesna vlakna: recikliran les/vlakna, ki je lahko ali pridobljen pred uporabo iz procesov predelave, kjer le ti niso sledljivi do lesne surovine, ali pridobljen les/vlakna po uporabi, ki se po uporabi reciklira v proizvodno verigo in se zreducira na surovino. Ponavadi se določi na seznamu standardnih vrst.

Sistem upravljanja z okoljem: del celotnega sistema upravljanja, ki vsebuje organizacijske strukture, sistem planiranja, odgovornosti, prakso, procedure, procese in vire za razvoj, implementacijo, doseganje, revizijo in ohranitev okoljske politike organizacije (ISO 14004).

Skupinska certifikacija gozdov: certifikacija gospodarjenja z gozdovi skupine manjših in srednje velikih lastnikov gozdov znotraj enega certifikata.

Skupinska certifikacija sledljivosti nadzora izvora lesa: certifikacija sledljivosti izvora lesa skupine manjših in srednje velikih podjetij znotraj enega certifikata.

Sledljivost izvora proizvodov iz lesa: vse spremembe skrbništva gozdnih proizvodov in izdelkov iz njih, med procesom sečnje, transporta, predelave in distribucijske verige iz gozda do končne uporabe.

Standard: dokument, ki nastane s konsenzom in ga odobri priznan organ in ki določa pravila, smernice ali značilnosti za dejavnosti in njihove rezultate ter je namenjen za občo in večkratno uporabo in usmerjen v doseganje optimalne stopnje urejenosti na danem področju (ISO Vodilo 2).

Stranka v postopku: legalna enota (posameznik ali organizacija), ki ima pravico do vložitve prošnje.

Opomba: izraz »stranka v postopku« se uporablja v PEFC dokumentaciji in pomeni legalno enoto, ki zaprosi za (I) certifikat za potrditev trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, (II) certifikat za potrditev primernosti sledljivosti izvora lesa ali (III) potrditev nacionalne ali sub – nacionalne sheme.

Tehnični strokovnjak: oseba, ki zagotavlja specifična znanja ali ekspertize skupini presojevalcev in ki ne sodeluje kot presojevalec.

Trajnostno gospodarjenje z gozdovi: nadzor in uporaba gozdov in gozdnega prostora na način in v obsegu, ki zagotavlja biodiverzitetu, produktivnost, regeneracijo, vitalnost in potencial za sedanjo in prihodnjo zagotovitev primernih ekoloških, ekonomskih in socialnih funkcij na lokalnem, nacionalnem in globalnem nivoju in ki ne povzroča škode ostalim ekosistemom (definicija MCPFE).

Tretja stran: oseba ali telo, ki je priznано kot neodvisno od udeleženih strani.

Vpliv na okolje: vsaka sprememba v okolju bodisi škodljiva ali koristna, ki je v celoti ali deloma rezultat aktivnosti organizacije, njenih produktov in služb (ISO 14004).

Upravitelj gozda: posameznik ali organizacija, ki je odgovoren za načrtovanje gospodarjenja z gozdovi in za nadzor nad izvajanjem operacij v gozdu.